

Inventar al legislației stării de asediu în România (1915-1941)

Legea pentru starea de asediu din 10 Decembrie 1864 este legea cadru privind condițiile declarării, precum și efectele juridice ale stării de asediu. Toată legile și decretele subsecvente se vor referi la condițiile prescrise de această lege.

Legea stărei de asediu. Autorizează declararea stării de asediu prin decret regal până la „restabilirea păcii europene”. Votată de Parlament pe 21 Februarie 1915 și promulgată la 15 August 1916. Publicată în Monitorul Oficial Nr. 107 din 14 August 1916.

Decret Regal Nr. 2798 din 14 August 1916 pentru declararea stărei de asediu. Declară starea de asediu în cele 34 județe ale României de la acel moment. Reiterează condițiile prescrise în legea din 10 Decembrie 1864. Publicat în M. Of. Nr. 107 din 14 August 1916.

Decretul Regal Nr. 1626 din 30 Iunie 1918 pentru modificarea Decretului Nr. 2798 din 14 August 1916, relativ la starea de asediu. Prorogă efectele stării de asediu începând cu 1/14 Iulie 1918. Reiterează condițiile prescrise în legea din 10 Decembrie 1864. Publicat în M. Of. Nr. 79bis din 1 Iulie 1918.

Decret Regal Nr. 113 din Ianuarie pentru suspendarea stărei de asediu. Suspendă efectele stării de asediu și măsurile privind cenzura. Publicat în M. Of. 212 din 14 Ianuarie 1920.

Decret Regal Nr. 2939 din 15 Iulie 1920 relative la restrângerea stărei de asediu. Restrânge efectele stării de asediu la zonele militare din proximitatea frontierei maghiare și a „frontierei ruse”. Cenzura comunicațiilor este ridicată pe tot teritoriul țării. Publicat în M. Of. din 16 Iulie 1920.

Decret Regal Nr. 4209 din 21 Octombrie 1920, pentru declararea stărei de asediu în București și instituirea cenzurei. Instituie starea de asediu în perimetrul militar București. Extinde cenzura pe teritoriul Regatului. Emis în contextul grevei generale. Publicat în M. Of. Nr. 159 din 21 Octombrie 1920.

Decret Regal Nr. 853 din 14 Martie 1921, pentru declara stărei de asediu la frontieră. Instituie starea de asediu pe un perimetru de 30 de kilometri (putând fi lărgit până la 50 de kilometri) de la punctul de joncțiune al graniței maghiare cu granița iugoslavă până la Cetatea Albă, de-a lungul granițelor maghiare, cehoslovace, poloneze și sovietice, precum și frontiera Cadrilaterului. Publicat în M. Of. Nr. 286 din 31 Martie 1921.

Decret Regal Nr. 32 din 3 Ianuarie 1922, pentru ridicarea cenzurei preventive a presei periodice și cotidiene. Ridică dispoziția cenzurii, cu excepția zonelor limitrofe granițelor prevăzute în Decretul Nr. 853 din 14 Martie 1921. Măsurile nu se aplică decât presei cotidiene și periodice. Publicat în M. Of. Nr. 226 din 4 Ianuarie 1922.

Decret Regal Nr. 502 din 30 Ianuarie 1922, referitor la libertatea întrunirilor și ridicarea completă a cenzurei. Modifică prevederile Decretului Regal Nr. 32 din 3 Ianuarie 1922. Libertatea de întrunire este reinstăuită în conformitate cu prevederile constituției. Cenzura este ridicată complet. În zonele militare campaniile electorale și propaganda electorală sunt permise. Publicat în M. Of. Nr. 246 din 31 Ianuarie 1922.

Decret Regal Nr. 2162 din 10 Mai 1922 referitor la reducerea stărei de asediu în Cadrilater. Reduce aplicarea stării de asediu la frontiera cu Bulgaria la o zonă de 15 kilometri. Publicat în M. Of. Nr. 33 din 17 Mai 1922.

Decret regal Nr. 131 din 16 Ianuarie 1923 referitor la lărgirea stărei de asediu în Ardeal. Extinde zona de aplicare a stării de asediu până la creasta Carpaților. Publicat în M. Of. Nr. 231 din 26 Ianuarie 1923.

Decret Regal Nr. 3310 din 5 Octombrie 1924, relativ la extinderea stărei de asediu în sudul Basarabiei. Extinde zona de stare de asediu asupra județelor din sudul Basarabiei. Emis ca urmare a răscoalei de la Tatarbunar. Publicat în M. Of. Nr. 219 din 7 Octombrie 1924.

Jurnal al Consiliului de Miniștri Nr. 2614 din 6 August 1925 referitor la declararea stărei de asediu în județul Putna. Emis prin Jurnal al Consiliului de Miniștri în lipsa regelui din țară. Publicat în M. Of. Nr. 174 din 11 August 1925.

Jurnal al Consiliului de Miniștri Nr. 2807 din 24 August 1926 referitor la extinderea stării de asediu din Cadrilater. Extinde starea de asediu la frontiera cu Bulgaria în zona Cadrilater. Instituie jurisdicția Consiliului de Război al Diviziei a 9-a asupra tuturor infracțiunilor comise în perimetrul zonei sub stare de asediu. Publicat în M. Of. Nr. 174 din 11 August 1926.

Decretul Regal Nr. 2489 din 21 Noiembrie 1928 privitor la restrângerea stărei de asediu. Prevede ridicarea cenzurii. Ridică starea de asediu pe tot teritoriul țării. Ca măsură tranzitorie se menține starea de asediu în zonele de frontieră pe o rază de 10-15 kilometri, exceptându-se însă reședințele de județ (unde efectele stării de asediu nu se produc). Chiar în zonele aflate sub stare de asediu cenzura este suspendată, întrunirile publice sunt autorizate de către autorități civile, iar jurisdicția militară este restrânsă, instanțele militare fiind competente numai pentru infracțiunile contra siguranței statului și a ordinii publice.

Lege pentru autorizarea stărei de asediu din 4 Februarie 1933. Publicată în M. Of. Nr. 29 din 4 Februarie 1933. Adoptată ca urmare a grevelor din februarie 1933. În baza articolului 128 din Constituția de la 1923, starea de asediu se instituie prin lege. Legea de autorizare din 1916 nu mai putea fi utilizată în măsura în care limita temporară pe care o impunea era deja caducă. Legea autorizează guvernul pentru/pe termen de 6 luni să declare starea de asediu la orice moment în condițiile Legii din 10 Decembrie 1864, a decretului regal din 14 August 1916 și a modificărilor subsecvente. De asemenea, introduce o serie de măsuri de ordin penal.

Decretul Regal Nr. 201 din 4 Februarie 1933. Instituie starea de asediu în municipiile București, Cernăuți, Galați, Iași, Timișoara, Ploiești și în zonele industriale din județul Prahova.

Decretul Lege Nr. 3376 din 30 Decembrie 1933. Emis ca urmare a asasinării primului ministru I.G. Duca. În condițiile în care Parlamentul era în vacanță, executivul emite un decret lege ce autorizează declararea stărei de asediu de către guvern în condițiile legii din 10 Decembrie 1864. Nu există o limită temporală privind autorizarea guvernului. Publicat în M. Of. Nr. 301 din 30 Decembrie 1933.

Jurnal al Consiliului de Miniștri Nr. 1544 pentru instituirea stărei de asediu de la 30 Decembrie 1933. Autorizează instituirea stărei de asediu într-un număr de localități printre care București, Constanța, Cluj, Iași, Timișoara, precum și în județele Prahova și Dâmbovița. Totodată, instituie cenzura. Publicat în M. Of. Nr. 301 bis din 30 Decembrie 1933.

Legea din 16 Martie 1934 ratifică Decretul Lege Nr. 3376 și introduce ca limită pentru autorizarea declarării stărei de asediu de către executiv termenul de 6 luni ce începe să curgă de la 16 Martie 1934. Publicată în M. Of. Nr. 63 din 16 Martie 1934.

Decretul Regal Nr. 2557 din 14 Septembrie 1934. Emis în baza Legii din 16 Martie 1934, prelungește starea de asediu pentru un nou termen de 6 luni, cu începere de la 15 Septembrie 1934. Publicat în M. Of. Nr. 213 din 15 Septembrie 1934.

Legea pentru prelungirea valabilității legii pentru autorizarea stării de asediu din 14 Martie 1935. Prelungește autorizarea dată guvernului de a declara starea de asediu până la 16 Septembrie 1936, rezervând dreptul guvernului de a prelungi, în caz de nevoie, pentru alte 6 luni. Publicată în M. Of. Nr. 62 bis din 14 Martie 1935.

Decret Regal Nr. 620 din 15 Martie 1935 dispune prelungirea stării de asediu pentru un nou termen de 6 luni, cu începere de la 15 Martie 1935, într-un număr de localități prevăzute în Jurnalul Consiliului de Miniștri Nr. 1544 din 30 Decembrie 1933. Publicat în M. Of. 63 bis din 15 Martie 1935.

Decret Regal Nr. 2095 din 13 Septembrie 1935. Prelungește starea de asediu pentru un nou termen de 6 luni. Publicat în M. Of. Nr 211 din 14 Septembrie 1935.

Legea pentru prelungirea valabilității legii pentru autorizarea stării de asediu din 14 Martie 1936. Prelungește autorizarea declarării stării de asediu de către executiv până la data de 16 Septembrie 1936, rezervând dreptul guvernului de a prelungi, în caz de nevoie, pentru alte 6 luni. Publicată în M. Of. Nr. 63 bis din 14 Martie 1936.

Decretul Regal din 14 Martie 1936 dispune prelungirea stării de asediu pentru un nou termen de 6 luni, cu începere de la 16 Martie 1936, pentru localitățile prevăzute în Jurnalul Consiliului de Miniștri Nr. 1544 din 30 Decembrie 1933. De asemenea, introduce starea de asediu în „toate localitățile din Valea Jiului în care există industrii miniere”. Publicat în M. Of. Nr. 63 bis din 14 Martie 1936.

Decretul Regal Nr. 2109 din 15 Septembrie 1936 dispune prelungirea stării de asediu cu începere de la 16 Septembrie 1936 pentru un nou termen de 6 luni. Publicat în M. Of. Nr. 215 bis din 15 Septembrie 1936.

Legea pentru prelungirea stării de asediu din 15 Martie 1937. Prelungește starea de asediu în teritoriile și localitățile în care a fost instituită până la 16 Septembrie 1937 și autorizează guvernul să o prelungească, în caz de nevoie, pentru un termen de încă 6 luni. Extinde competența instanțelor militare asupra unui număr de crime și delictе. Introduce o nouă serie de infracțiuni ce țin de desfășurarea procedurilor penale. De asemenea, autorizează guvernul de a extinde teritorial starea de asediu, precum și de a trece în competența instanțelor militare alte infracțiuni. Publicată în M. Of. Nr. 61 bis din 15 Martie 1937.

Decretul Regal Nr. 3162 din 11 Septembrie 1937 prelungește starea de asediu pentru un nou termen de 6 luni cu începere de la 16 Septembrie 1937.

Decretul Regal Nr. 6 din 3 Ianuarie 1938. Dispune întoarcerea în competența instanțelor ordinare a infracțiunilor de ultraj simplu. Publicat în M. Of. Nr. 4 din 5 Ianuarie 1938.

Decretul Regal Nr. 856 din 11 Februarie 1938 pentru înființarea stărei de asediu în toată țara. Introduce starea de asediu pe tot teritoriul României. Descrie condițiile generale ale efectelor stării de asediu, și anume transferul atribuțiilor de menținere a ordinii publice și a siguranței statului către autoritățile militare. Totodată, se reiterează competența instanțelor militare cu privire la un număr de infracțiuni. Articolul 6 prevede că starea de asediu „se va ridica când se va crede oportun”, înlăturând limitele temporale ale stării de asediu. Publicat în M. Of. Nr. 34 din 11 Februarie 1938.

Decretul Regal Nr. 1108 din 5 Martie 1938 pentru precizarea competenței instanțelor militare. Aduce o serie de clarificări cu privire la competența instanțelor militare în condițiile existenței stării de asediu pe teritoriul țării. Publicat în M. Of. Nr. 54 din 7 Martie 1938.

Decret Lege Nr. 3010 din 25 August 1938 pentru trecerea în competența instanțelor ordinare a faptelor de ultraj simplu și amenințare. Publicat în M. Of. Nr. 197 din 26 August 1938.

Decret-Lege Nr. 4538 din 29 Decembrie 1938 pentru trecerea în competența instanțelor ordinare a unora din faptele de amenințare. Publicat în M. Of. Nr. 3 din 3 Ianuarie 1938.

Decret-Lege Nr. 1159 din 15 Martie 1939 pentru trecerea în competența instanțelor ordinare a unora din infracțiunile contra cultului și respectului datorat morților, vagabondaj și violare de domiciliu. Publicat în M. Of. Nr. 65 din 17 Martie 1939.

Decretul nr. 3052 din 5 septembrie 1940 privind suspendarea Constituției. Suspendă constituția din 1938 și garanțiile limitate pe care aceasta le oferea. Publicat în M. Of. nr. 205, 5 septembrie 1940.

Decretul nr. 3053 din 5 septembrie 1940 privind investirea președintelui de consiliu cu depline puteri și prerogative exercitate de M.S. Regele. Investește pe Generalul Ion Antonescu cu depline puteri și stabilește prerogativele regale. Publicat în M. Of. nr. 205, 5 septembrie 1940.

Decret-lege nr. 3064 din 6 septembrie 1940 privitor la reglementarea succesiunii la Tronul României a Marelui Voievod de Alba Iulia. Marchează abdicarea Regelui Carol al II-lea și modifică ordinea succesiunii la tronul României. Publicat în M. Of. nr. 206, 6 septembrie 1940.

Decret-lege nr. 3067 din 6 septembrie 1940 pentru investirea președintelui de consiliu cu depline puteri și prerogative exercitate de M.S. Regele. Investește pe Generalul Ion Antonescu cu depline puteri și stabilește prerogativele regale. Publicat în M. Of. nr. 206, 6 septembrie 1940.

Decret-lege nr. 3072 din 8 septembrie 1940 privind investirea președintelui consiliului de miniștri și prerogativele regale. Stabilește natura excepțională a prerogativelor regale și natura centrală a deplinelor puteri. Plenitudinea puterilor de stat rezidă în președintele consiliului de miniștri. Publicat în M. Of. nr. 208, 8 septembrie 1940.

Decret-lege nr. 3151 din 14 septembrie 1940, „Statul Român devine Stat Național Legionar”. Publicat în M. Of. nr. 214 bis, 14 septembrie 1940.

Decret Regal numărul 314 din 14 februarie 1941. Emis în urma rebeliunii legionare. Interzice orice activitate politică. Publicat în M. Of. nr. 39, 15 februarie 1941.

Proclamația către Țară a Domnului General Ion Antonescu, Conducătorul statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri. Proclamă starea de război. Publicată în M. Of. nr. 145, 22 iunie 1941.